บทที่ 4
วิธีดำเนินการวิจัย

ในงานวิจัยนี้ได้ทำการจำลองกระบวนการสังเคราะห์ไบโอดีเซลขึ้น เพื่อใช้ในการทดลองการสังเคราะห์ไบโอดีเซลโดยใช้มอเตอร์ไฟฟ้ากระแสตรง(DC Motor) YASKAWA Minertia F Series Model UFMED – B9M ซึ่งควบคุมการหมุนด้วยสัญญาณควบคุมตามแบบที่กำหนด ผ่านวงจรควบคุมการหมุนของมอเตอร์แบบ PWM ต่อตรงกับใบพัดสำหรับปั่นผสมในแบบจำลอง โดยรายละเอียดทางเทคนิคของมอเตอร์สามารถดูได้ในภาคผนวก ฉ.

4.1 การออกแบบระบบจำลองกระบวนการสังเคราะห์ไบโอดีเซล

แบบจำลองการสังเคราะห์ไบโอดีเซลที่ทำการออกแบบและจัดทำขึ้นสำหรับการทดลอง ได้ทำการออกแบบส่วนของการปั่นผสมโดยใช้ขนาดมาตรฐานสำหรับการออกแบบกระบวนการปั่นผสมในอุตสาหกรรม [18] ซึ่งมีขนาดของถังผสม และใบพัด รวมทั้งระดับการติดตั้ง ดังแสดงในรูปที่ 4.1 ซึ่งจะแสดงอัตราส่วนในการออกแบบกระบวนการปั่นผสมของเหลวโดยทั่วไป [19]

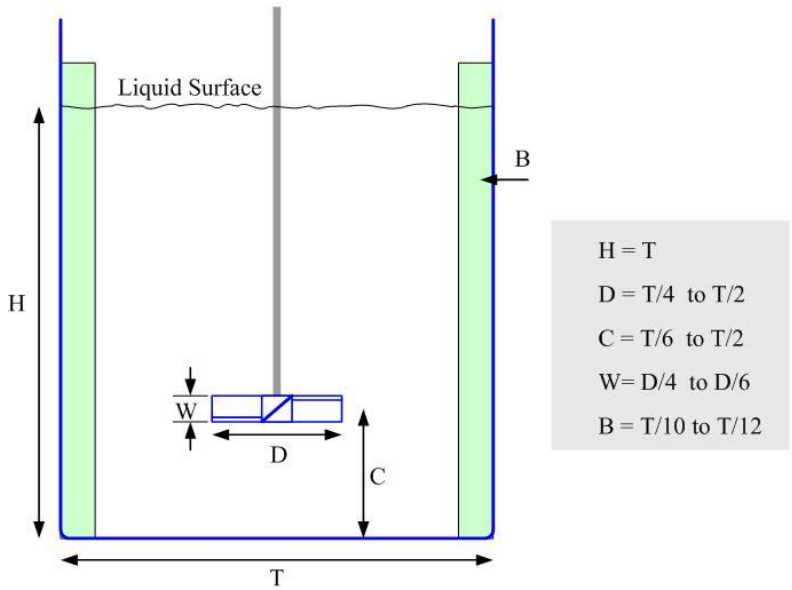

รูปที่ 4.1 อัตราส่วนมาตรฐานสำหรับการออกแบบการผสมของเหลว

จากรูปที่ 4.1 แสดงการออกแบบส่วนประกอบของการผสมของเหลว โดยมีส่วนประกอบในการออกแบบดังนี้

H, ความสูงของเหลว (Liquid Height)

T , ขนาดถังผสม (Tank Diameter)
D , ขนาดใบพัด (Impeller Diameter)
C , ความสูงในการติดตั้งใบพัด (Impeller Clearance)
W, ความกว้างใบพัด (Impeller Blade Width)
B , ผนังบาฟเฟิล (Wall Baffles)

จากการออกแบบโดยใช้บีกเกอร์ขนาด 500 มล. เป็นส่วนของถังผสม โดยมีความกว้างของบีกเกอร์เป็น 8.5 ซม. ดังแสดงในรูปที่ 4.2 และ รูปที่ 4.3 แสดงบีกเกอร์สำหรับปั่นผสมที่สร้างขึ้น

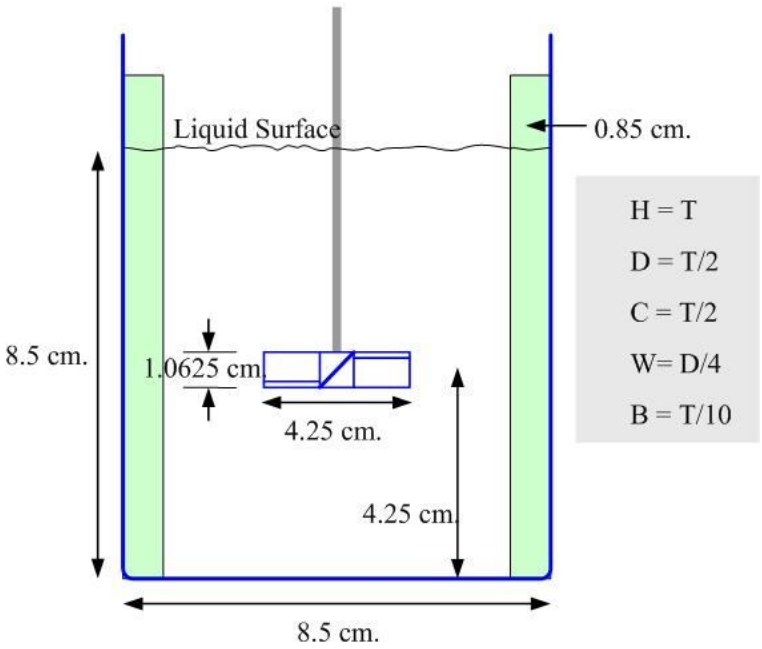

รูปที่ 4.2 แบบจำลองการปั่นผสมที่ทำการออกแบบ

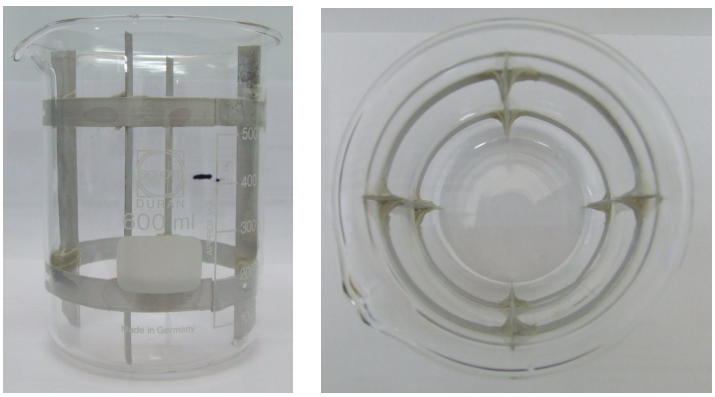

รูปที่ 4.3 ถังผสมที่สร้างขึ้นจากบีกเกอร์ขนาด 500 มล. และมีการติดตั้งบาฟเฟิล

ในส่วนของใบพัดสำหรับการปั่นผสมนั้น มีชนิดของใบพัดหลายชนิดสำหรับงานกวนผสมของเหลวโดยสามารถแบ่งออกตามลักษณะการกวนผสมได้สามประเภทคือ[19][20]

- Axial flow เป็นใบกวนที่มีการไหลในแนวขนานกับแกนใบพัด เช่นประเภท Propeller หรือ Pitched blade turbine เป็นต้น เหมาะสำหรับการผสมของเหลวให้เข้ากันหรือการทำให้ของแข็งแขวนลอยอยู่ในของเหลว

- Radial flow เป็นใบกวนที่มีการไหลในแนวตั้งฉากกับแกนใบพัดเช่นประเภท Disk style turbine หรือ Flat blade impeller เป็นต้น เหมาะสำหรับการเฉือนของเหลวที่ไม่ผสมกันเป็นเนื้อเดียวให้มีขนาดเล็กลงหรือการลดขนาดของของแข็งเพื่อให้แขวนลอยอยู่ในของเหลว

- Tangential flow และ Mixed flow เป็นลักษณะการไหลของของเหลวที่หมุนรอบขอบถัง ทำให้สามารถถ่ายเทความร้อนหรือความเย็นกับภาชนะที่บรรจุได้ แต่ tangential flow ไม่ค่อยช่วยในการผสมของเหลวให้เข้ากัน ดังนั้นเราจึงใช้แผ่นกั้น (baffles) ในการเปลี่ยนทิศของเหลวให้ขึ้นลงในแนวดิ่ง ทำให้การผสมของเหลวให้เข้ากันกินเวลาน้อยลง เช่นใบพัดประเภท Anchor หรือ Helical Ribbon เป็นต้น

ในการออกแบบและสร้างแบบจำลองการสังเคราะห์ไบโอดีเซลได้ทดสองสร้างใบเพื่อใช้ในแบบจำลองสามแบบ คือแบบ Pitched blade turbine, Disk style turbine และ Flat blade impeller เนื่องจากเป็นใบพัดที่ใช้ได้ดีกับของเหลวที่มีความหนืดต่ำไปจนถึงของเหลวที่มีความหนืดสูง รวมทั้งสามารถสร้างได้ง่าย จากการทดลองพบว่าใบพัดแบบ Flat blade impeller ให้ผลดีที่สุดในการปั่นผสมในแบบจำลอง ดังแสดงในรูปแบบของใบพัดในรูปที่ 4.4

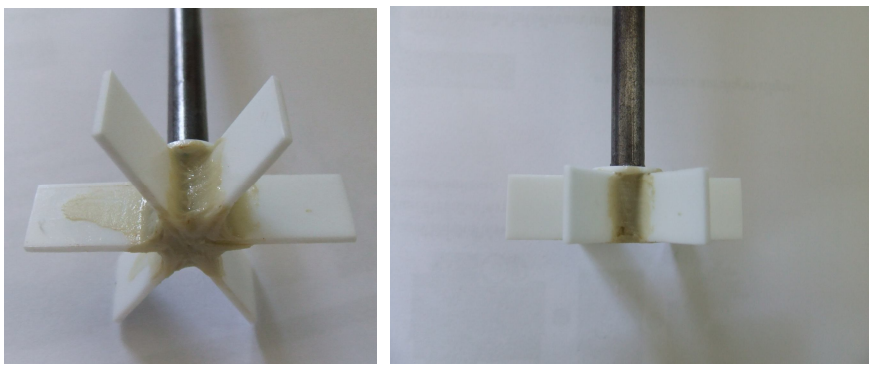

รูปที่ 4.4 ใบพัดแบบ Flat blade impeller ที่ใช้ในแบบจำลอง

สำหรับรายละเอียดของใบพัดที่ทำการทดลองสร้างขึ้นเพื่อใช้ในแบบจำลองแสดงในภาคผนวก ข. รูปที่ 4.5 แสดงแบบจำลองการสังเคราะห์ไบโอดีเซลที่สร้างขึ้น ซึ่งประกอบไปส่วนต่างๆดังนี้คือ

1. มอเตอร์ไฟฟ้ากระแสตรง (DC motor)
2. ใบพัด (Impeller)
3. ถังผสม (Mixing tank)
4. ชุดปรับอุณหภูมิ (Temperature control)
5. ชุดป้อน เมทานอลและตัวเร่งปฏิกิริยา

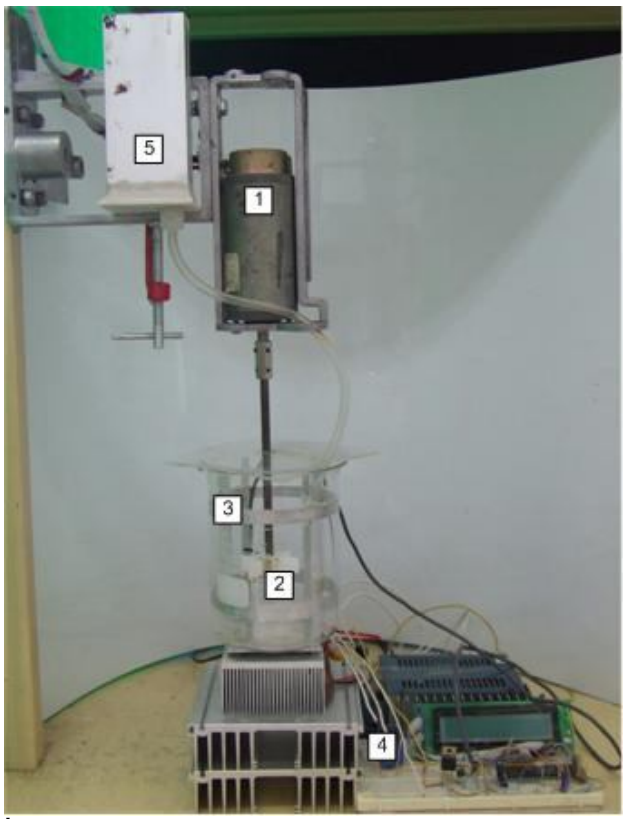

รูปที่ 4.5 ชุดจำลองการสังเคราะห์ไบโอดีเซลที่ใช้ในการทดลอง

4.2 วงจรควบคุมมอเตอร์ไฟฟ้ากระแสตรง

การควบคุมการหมุนของมอเตอร์ในแบบจำลองการสังเคราะห์ไบโอดีเซล ใช้การควบคุมด้วยสัญญาณอลวน และสัญญาณเปรียบเทียบแบบอื่นๆ ผ่านวงจรควบคุมแบบมอดูเลตความกว้างพัลซ์ รูปที่4.6 แสดงแผนภูมิการควบคุมมอเตอร์แบบ PWM

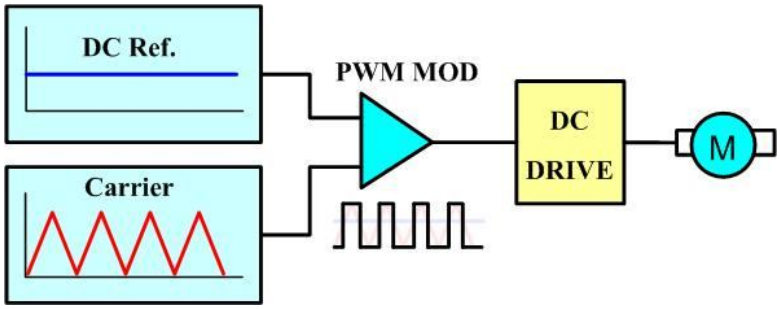

รูปที่ 4.6 แผนภาพการควบคุมมอเตอร์แบบ PWM

จากรูปที่ 4.7 แสดงวงจรควบคุมมอเตอร์แบบ PWM ประกอบด้วยส่วนสร้างสัญญาณพาหะ (Carrier) แบบรูปคลื่นสามเหลี่ยม โดยใช้ ไอซี Monolithic Function Generator เบอร์ XR2206 ในการสร้างสัญญาณ ส่วนสัญญาณแรงดันไฟตรงอ้างอิง (DC Reference) ซึ่งใช้ในการควบคุมอัตราวัฏจักรหน้าที่(Duty cycle) นั้นจะใช้สำหรับการป้อนสัญญาณควบคุมแบบต่างๆ เพื่อควบคุมมอเตอร์ และทำการมอดูเลตด้วย IC Comparator เบอร์ LM311 และส่งสัญญาณควบคุมการทำงานแบบ PWM ผ่านวงจร DC Drive ด้วย IC LM298

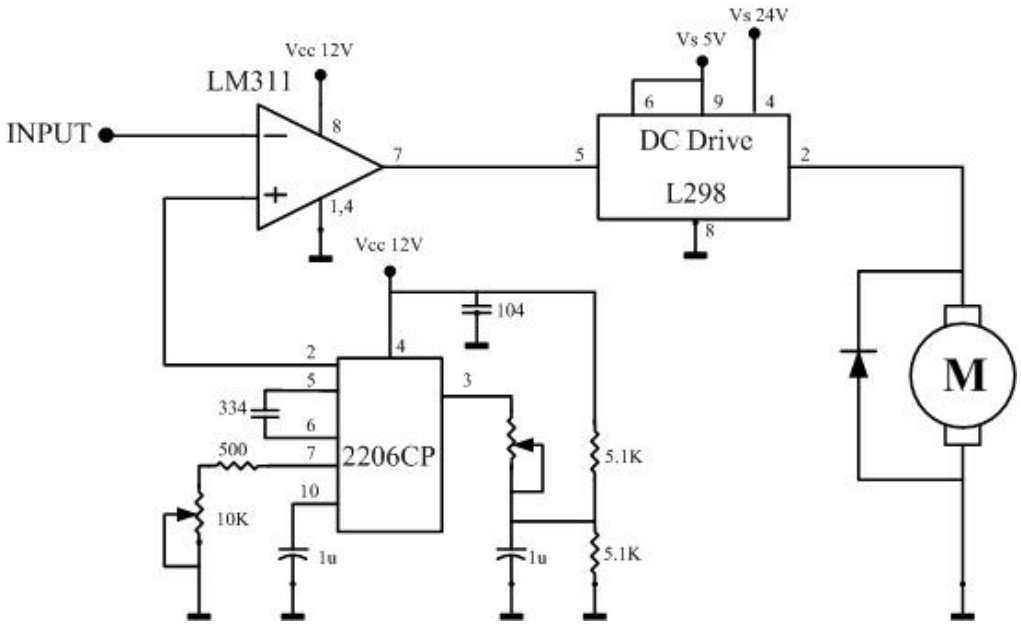

รูปที่ 4.7 วงจรควบคุมมอเตอร์แบบ PWM ที่ใช้ในการทดลอง

4.3 วงจรสร้างสัญญาณควบคุม

สัญญาณควบคุมที่จะใช้สำหรับการทดลองนั้นประกอบไปด้วยสัญญาณไฟตรง สัญญาณอลวนแบบ Chua สัญญาณอลวนแบบลอจิสติก สัญญาณรูปคลื่นไซน์ และสัญญาณรบกวน(Noise) โดยวงจรที่จะสร้างสัญญาณควบคุมประกอบด้วยวงจร Chua และวงจรสร้างสัญญาณอลวนแบบลอจิสติก ส่วนสัญญาณรูปคลื่นไซน์และสัญญาณรบกวนแบบ Pink noise จะใช้สัญญาณจากฟังก์ชันเจ็นเนอเรเตอร์ (Function Generator) และ นอยส์เจ็นเนอเรเตอร์ (Noise Generator) ตามลำดับ

4.3.1 วงจร Chua

รูปที่ 4.8 แสดงวงจร Chua ที่ใช้ในการทดลอง ซึ่งประกอบไปด้วยวงจรความต้านทานลบ และวงจรตัวเหนี่ยวนำเสมือน โดยใช้ออปแอมป์เบอร์ LF351 ในการสร้างวงจร

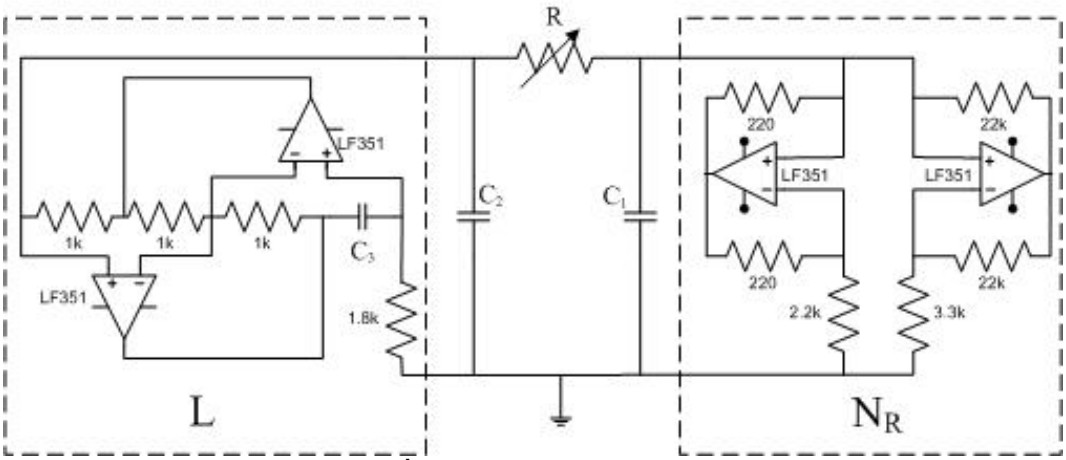

รูปที่ 4.8 วงจร Chua ที่ใช้ในการทดลอง

4.3.2 วงจรสร้างสัญญาณ Logistic Map

สัญญาณอลวนแบบ Logistic Map เป็นสัญญาณอลวนแบบดิจิตอล สามารถแสดงแผนภาพการสร้างสัญญาณอลวนแบบลอจิสติกได้ดังรูปที่ 4.9 ซึ่งในการทดลองได้สร้างสัญญาณดังกล่าวด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์ PIC เบอร์ 16F876

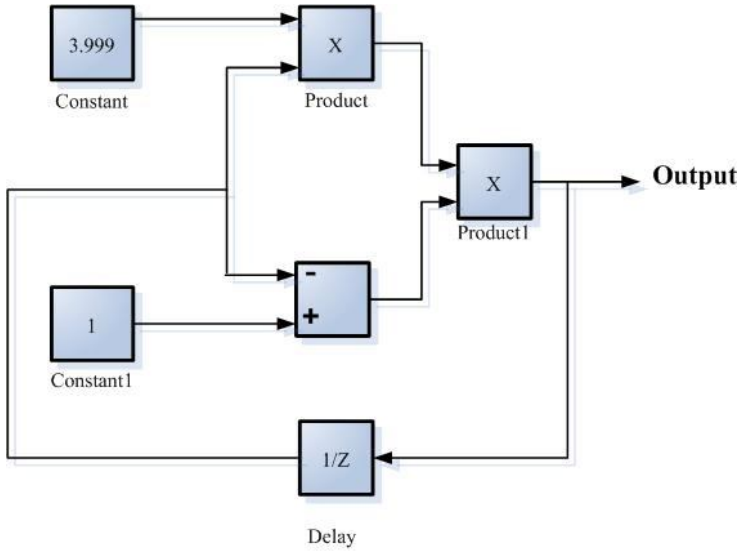

รูปที่ 4.9 แผนภาพการสร้างสัญญาณอลวนแบบลอจิสติก

4.4 วิธีการทดลอง

ในกระบวนการสังเคราะห์ไบโอดีเซลที่ทำการจำลองขึ้นใช้อัตราส่วนระหว่างน้ำมันปาล์มโอเลอินสำหรับบริโภคกับเมทานอลเป็นสัดส่วน 4.5 ต่อ 1 โดยปริมาตรและใช้ โปแตสเซียมไฮดรอกไซด์เป็นตัวเร่งปฏิกิริยา 0.7 เปอร์เซ็นต์ต่อน้ำหนักน้ำมันปาล์ม ดังนั้นในแต่ละการทดลองจะใช้น้ำมันปาล์ม 416.6 มล. , เมทานอล 92.4 มล. และโปแตสเซียมไฮดรอกไซด์ 2.9167 กรัม โดยทำปฏิกิริยาที่ 60 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 15 นาที จึงทิ้งไว้ให้เกิดการแยกชั้น 5 ชั่วโมง จึงนำไบโอดีเซลที่ได้ไปผ่านกระบวนการล้าง และทำให้แห้งเพื่อนำไปวัดความหนืดต่อไปโดยมีขั้นตอนการทดลองดังนี้

1. เติมน้ำมันปาล์มที่ปรับอุณหภูมิเป็น 60 องศาเซลเซียสแล้วลงในแบบจำลองการสังเคราะห์ไบโอดีเซล
2. เปิดชุดควบคุมอุณหภูมิแบบจำลอง รอให้อุณหภูมิของน้ำมันคงที่ที่ 60 องศาเซลเซียส
3. ป้อนสัญญาณควบคุมตามที่กำหนดให้กับวงจรควบคุมมอเตอร์ มอเตอร์จะทำการปั่นผสมน้ำมันปาล์มตามลักษณะของสัญญาณควบคุมทันที
4. ผสมเมทานอลและโปแตสเซียมไฮดรอกไซด์ คนให้ละลายจนเข้ากันดี
5. เติมเมทานอลที่ผสมแล้วลงในชุดป้อนเมทานอลและเริ่มจับเวลาตามที่กำหนด
6. เมื่อครบตามเวลาที่ต้องการ ทำการหยุดการปั่นผสม และนำของผสมที่ได้ใส่ในภาชนะเพื่อรอการแยกชั้นของไบโอดีเซลและกลีเซอรีนเป็นเวลา 5 ชั่วโมง
7. หลังจากครบ 5 ชั่วโมงนำไบโอดีเซลที่ได้ มาล้างด้วยน้ำอุ่นอุณหภูมิ 60 องศาเซลเซียสสองครั้ง และน้ำเย็นสองครั้ง

8. นำไบโอดีเซลที่ผ่านการล้างแล้วมาทำให้แห้งด้วยการต้มที่อุณหภูมิ 100 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 30 นาที เพื่อระเหยน้ำและเมทานอลที่ตกค้างอยู่
9. นำไบโอดีเซลที่ได้จากการทดลองไปวัดความหนืดต่อไป

สำหรับรายละเอียดและขั้นตอนการทำการทดลองแสดงในภาคผนวก ค.

4.5 การวัดผล

การวัดคุณสมบัติของไบโอดีเซลมีหลายวิธีขึ้นอยู่กับคุณสมบัติที่ต้องการวัด [8] ในงานวิจัยนี้ทำการวัดความหนืดที่ 40 องศาเซลเซียส เพื่อวัดผลของการเกิดปฏิกิริยาจากการปั่นผสมด้วยสัญญาณควบคุมแบบต่างๆในแบบจำลองกระบวนการสังเคราะห์ไบโอดีเซล โดยใช้เครื่องวัดความหนืดแบบ Saybolt ยี่ห้อ KOEHLER รุ่น K21590 ซึ่งแสดงในรูปที่ 4.10 ทำการจับเวลาการไหลผ่านเครื่องวัดที่อุณหภูมิ 40 องศาเซลเซียส ในหน่วยวินาที เพื่อนำไปคำนวณค่าความหนืดในหน่วยเซ็นติสโตรคโดยอาศัยสมการที่ 4.1 และ 4.2 คือ [6]

เมื่อ $32 > t > 100$ $\text{Viscosity(cSt.)} = (0.00226t - (1.95/t))\times 100$ (4.1)

เมื่อ $t > 100$ $\text{Viscosity(cSt.)} = (0.00220t - (1.35/t))\times 100$ (4.2)

โดย t คือ เวลามีหน่วยเป็นวินาที

รูปที่ 4.10 เครื่องวัดความหนืดแบบ Saybolt ยี่ห้อ KOEHLER รุ่น K21590

สำหรับรายละเอียดการใช้งานเครื่องวัดความหนืดแบบ Saybolt แสดงในภาคผนวก ง. อนึ่งวิธีการทดลองในบทนี้จะนำไปใช้ทดลองจริงในบทถัดไป